

СХВАЛЕНО

Протокол засідання
педагогічної ради
Малушківського ліцею
31.08.2023 № 10

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

Олександр ТКАЧ

(наказ від 01.09.2023 № 57 /од

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
Малушківського ліцею
Малинської сільської ради
на 2023-2024 навчальний рік**

ЗМІСТ

I. Загальні положення

- 1.1. Нормативні документи щодо організації діяльності Малушківського ліцею
- 1.2. Мета закладу
- 1.3. Основні завдання ліцею
- 1.4. Стратегія діяльності
- 1.5. Напрямки діяльності закладу
- 1.6. Структура ліцею

II. Організація освітнього процесу

III. Освітня програма для учнів 1 – 4 класів (початкова освіта)

IV. Освітня програма для учнів 5 – 9 класів (базова середня освіта)

V. Освітня програма для учнів 10 – 11 класів (профільна середня освіта)

I. Загальні положення

1.1. Нормативні документи щодо організації діяльності Малошківського ліцею

Освітня програма на 2023/2024 навчальний рік розроблена відповідно:

- Конституції України;
- Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту»;
- розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. №988 «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»;
- розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 №903-р «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа»;
- постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» із змінами, внесеними відповідно до постанови КМУ від 24 липня 2019 року №688, від 30.09.2020 № 898);
- постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011р. №1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» (із змінами, внесеними відповідно до постанови КМУ від 7 серпня 2013року №538, № 143 від 26.02.2020);
- постанови Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 №898 «Державний стандарт базової середньої освіти» (із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 972 від 30.08.2022 (5,6 класи);
- наказу МОН України від 12.08.2022 № 743-22, Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. для учнів 1 – 2 класів;
- наказу МОН України від 12.08.2022 № 743-22, Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. для учнів 3 – 4 класів;
- наказу МОН України від 20.04.2018 №407 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня»;
- наказу МОН України від 20.04.2018 №405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»;
- наказу МОН України від 20.04.2018 р. № 408«Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня»;
- наказу МОН України від 19.02.2021 р. № 235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5 – 9 класів закладів загальної середньої освіти»;

- наказу МОН України від 13.04.2011 №329 «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти»;
- листа МОН України від 01.02.2018 №1/9-74 «Щодо застосування державної мови в освітній галузі»;
- листа Міністерства освіти і науки України від 02.04.2018 р. №1/9-190 «Щодо скороченої тривалості уроку для учнів початкової школи»;
- наказу МОН України від 16.04.2018 №367 «Про затвердження Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти»;
- наказу МОН від 13.07.2021 № 813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти»;
- Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженим наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205;
- наказу МОН від 01.04.2022 №289 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти»;
- Постанови КМУ від 28 липня 2023 року №782 «Про початок навчального року під час дії воєнного стану в Україні»;
- Наказу Міністерства освіти і науки України від 15.05.2023 № 563 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні»;
- листа Міністерства освіти і науки України від 16 серпня 2023 р. №1/12186-23 «Про організацію 2023/2024 навчального року в закладах загальної середньої освіти»;
- листа Міністерства освіти і науки України від 24 серпня 2023 р. № 1/12702-23 «Щодо організації виховного процесу в закладах освіти у 2023/2024 навчальному році».

У відповідності до чинного законодавства заклад здійснює освітній процес відповідно до рівнів загальноосвітніх програм трьох ступенів освіти: I ступінь - початкова освіта; II ступінь – базова середня освіта; III ступінь - повна загальна середня освіта.

Реалізація Освітньої програми закладу сприятиме забезпеченню потреб держави у навчанні та вихованні підростаючого покоління, модернізації

освітнього процесу в закладі освіти, підвищенню якості освітніх послуг та створить умови для забезпечення особистісно-орієнтованого підходу до організації навчальної діяльності учнів, що відповідає світовим тенденціям розвитку освіти. Освітня програма ліцею сформована на основі Типових освітніх програм, схвалена на засіданні педагогічної ради закладу, затверджена директором ліцею. Освітня програма оприлюднена на веб-сайті (<https://malushka2018.e-schools.info/>).

Для досягнення учнями закладу обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом освіти Освітня програма окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом єдиного комплексу освітніх компонентів. Вона визначає загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо; очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм; рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти; вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою.

1.2. Мета закладу

Основна мета закладу – створення умов для розвитку освіченої, морально і фізично здорової, естетично розвиненої, трудолюбивої, життєтворчої особистості громадянина України. Концептуальна ідея ліцею – формування системи гуманізованих суб'єкт-суб'єктних взаємодій між учасниками освітнього процесу.

Місія закладу – становлення України як Батьківщини вільних і талановитих людей. Майбутнє країни, її соціально-економічне та духовне піднесення, забезпечення конкурентоспроможності на світовій арені за обдарованою молоддю, її майбутньою елітою, поколінням, здатним навчатися впродовж життя, створювати і розвивати цінності громадянського суспільства. Пріоритети закладу: найдорожча цінність – людське життя; якісна освіта – сямво людського життя; найбільше багатство – багатство людських стосунків; найвища краса – краса людських взаємин.

1.3. Основні завдання ліцею:

- Різнобічний розвиток індивідуальності дитини;
- створення умов для реалізації творчих здібностей;
- забезпечення фундаментальної пропедевтичної освітньої підготовки;
- якісне профільне навчання;
- залучення учнів до дослідницько-пошукової та наукової діяльності;
- виховати морально і фізично здорове покоління;
- створювати умови для здобуття загальної освіти не нижче державних стандартів;
  - розвивати природні нахили, здібності, творче мислення;
  - навчити будувати відносини з іншими людьми, природою, суспільством і разом з тим творити себе самого;
  - озброїти учнів міцними знаннями, вміннями, розвивати творчі здібності учнів;

- здійснювати пошук обдарованих та здібних дітей, організувати роботу з ними;
- працювати над оновленням форм, методів, прийомів освітнього процесу з учнями, гуманізувати відносини між учнями, вчителями, батьками;
- формувати свідому дисципліну та культуру поведінки;
- формувати потребу і вміння самовдосконалюватись;
- розвивати самоконтроль і самооцінку власної діяльності.

1.4. Стратегія діяльності

Оволодіння технологією моделювання різноманітних відносин у загальношкільному колективі: гуманізація міжособистісних стосунків педагогів та дітей; оптимізація відносин між педагогами; удосконалення стосунків між учнями; підвищення ефективності взаємодії педагогів та батьків; педагогічне керівництво самовихованням – специфічним типом внутрішніх взаємовідносин.

1.5. Напрямки діяльності закладу

- Основними напрямками і завданнями розвитку Малушківського ліцею є:
1. Формування багатомірного освітнього простору для учнів, орієнтованого на індивідуальний розвиток особистості, через навчання і виховання.
  2. Реалізація особистісно-орієнтованого підходу до розвитку, виховання і навчання дітей через відновлення змісту освіти та впровадження провідних освітніх технологій на всіх ступенях навчання.
  3. Впровадження в освітній процес навчання нових інноваційних технологій. Розвиток комп'ютерної грамотності учнів та педагогів ліцею.
  4. Демократизація освітнього процесу.
  5. Виховання позитивних мотивів освітньої діяльності, старанного та відповідального ставлення до навчання, готовності до практичного застосування знань, вмінь.
  6. Виховання особистості через залучення до активної діяльності та всебічний зв'язок закладу з життям.
  7. Розвиток творчої ініціативи педагогів в пошуках нових форм і методів педагогічної діяльності.
  8. Прищеплення здобувачам освіти шанобливого ставлення до культури, звичаїв, традицій усіх народів, що населяють Україну.
  9. Виховання учнів на основі загальнолюдських гуманістичних цінностей: ідеалів добра, правди, свободи, любові, дружби, справедливості, совісті, людської гідності.
  10. Виховання в учнів патріотичних почуттів, формування національної самосвідомості, любові до рідної землі свого народу, готовності до праці в ім'я України.
  11. Врахування вікових і індивідуальних особливостей учнів і вибір оптимальної системи способів навчання і виховання з врахуванням індивідуальних рис характеру кожної дитини.
  12. Гуманістичні відносини між суб'єктами освітнього процесу.
  13. Збереження та зміцнення морального та фізичного здоров'я вихованців.

1.6. Структура закладу

Малушківський ліцей Малинської сільської ради має три ступені освіти: початкову, основну і старшу. Початкова освіта є чотирирічною. До неї зараховуються діти, яким до 1 вересня, як правило, виповнилося 6 років і які за результатами медичного і психологічного обстеження не мають протипоказань для систематичного шкільного навчання. Пріоритетними у початкових класах є загальнонавчальні, розвивальні, виховні, оздоровчі функції. Характерним для учнів 1 – 4 класів є практична спрямованість змісту, інтеграція знань, що дозволяє краще врахувати визначальну особливість молодших школярів – цілісність сприймання і освоєння навколишньої дійсності. У дітей формується розгорнута навчальна діяльність (уміння вчитися) шляхом оволодіння організаційними, логікомовленнєвими, пізнавальними і контрольооцінними уміннями й навичками, набуття особистого досвіду культури поведінки в соціальному та природному оточенні, співпраці у різних видах діяльності. Освітніми результатами цього ступеня є повноцінні мовленнєві, читацькі, обчислювальні, фізкультурно-рухові уміння і навички, узагальнені знання про реальний світ.

Базова загальна середня освіта (5-9 класи), що є фундаментом загальноосвітньої підготовки всіх школярів, формує в них готовність до вибору і реалізації форми подальшого одержання освіти і профілю навчання. У цьому віці в учнів загалом завершується формування загальнонавчальних умінь і навичок, оволодіння навчальним матеріалом на рівні, достатньому для подальшого навчання. Важливого значення надається формуванню здорового способу життя, правовому й екологічному вихованню. Завершуючи основну школу, учні на практичному рівні мають володіти українською мовою, однією іноземною мовою, вміти користуватися комп'ютером.

10-11 класи є останнім етапом одержання повної загальної середньої освіти, на якому завершується формування цілісної картини світу, оволодіння способами пізнавальної і комунікативної діяльності, уміннями одержувати з різних джерел і переробляти інформацію, застосовувати знання.

Профільна середня освіта створює значно кращі умови для особистісно зорієнтованого навчання, врахування індивідуальних особливостей розвитку учнів, які відрізняються передусім якісним складом своїх здібностей. Тут є профільне вивчення окремих предметів, широке використання курсів за вибором факультативів та індивідуально-групових занять. Профільність навчання визначається з урахуванням освітніх потреб учнів, кадрових можливостей і матеріальної бази школи. Профільне вивчення предметів забезпечує належний рівень підготовки випускників закладу до вступу у вищі навчальні заклади.

II. Організація освітнього процесу

Відповідно до статті 9 Закону України «Про освіту» здобуття загальної середньої освіти у закладі організовано за такими формами: інституційна (очна (денна), дистанційна (за рішенням органів місцевого самоврядування та засновника); індивідуальна (сімейна (домашня)).

Відповідно до постанови КМУ від 28 липня 2023 року №782 «Про початок навчального року під час дії воєнного стану в Україні», навчання в закладі традиційно розпочнеться в День знань (1 вересня). Освітній процес

Навчальні заняття в 2023–2024 навчальному році організуються за семестровою системою:

I семестр – з 01 вересня по 22 грудня 2023р.;

II семестр – з 08 січня по 31 травня 2024 р.

Тривалість канікул протягом навчального року становить не менш як 30 календарних днів, які проводяться за таким графіком:

Канікули впродовж навчального року:

- осінні з 30 жовтня по 05 листопада 2023 року (7 днів);
- зимові з 23 грудня 2023 року по 07 січня 2024 року (16 днів);
- весняні з 25 березня по 31 березня 2024 року (7 днів).

Гранично допустиме навчальне навантаження учнів встановлено відповідно до чинного законодавства; години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів. Згідно із Статутом закладу освітній процес здійснюється за 5-денним навчальним тижнем. Освітній заклад проводить навчання в одну зміну. Початок занять о 08.30. Тривалість уроків становить: - в 1 класі - 35 хвилин; - у 2-4-х класах – 40 хвилин; - у 5-11-х класах – 45 хвилин.

Інформаційна довідка про освітній заклад:

Відповідно до рішення Малинської сільської ради № 66 від 30.12.2020 року Малушківський ліцей є комунальною власністю Малинської сільської ради. Ліцензований обсяг – 300 учнів. Фактична кількість осіб, які навчаються в закладі – 226 учнів, класів – 12: 86 учнів початкових класів, 110 учнів середньої ланки і 30 учнів 10-11 класів; середня наповнюваність класів становить 19 учнів.

III. Освітня програма для учнів 1 – 4 класів

Початкова освіта

Цикл I – адаптаційно-ігровий (1–2 класи), цикл II - основний (3–4 класи)

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, метою якої є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти. Типову освітню програму для 1-4 класів закладів загальної середньої освіти розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової загальної освіти.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту й очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Освітня програма початкової освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти

Початкова освіта здобувається з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту» стаття 12). Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких ключових компетентностей:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати

припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування вміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, вміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі **наскрізні вміння**:

- читання з розумінням;
- вміння висловлювати власну думку усно і письмово;
- критичне та системне мислення;

- творчість та ініціативність;
- здатність логічно обґрунтовувати позицію;
- уміння конструктивно керувати емоціями;
- оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми;
- співпрацювати з іншими особами.

Відповідно до Державного стандарту початкової освіти формування в учнів початкової школи 11 ключових компетентностей, що зазначені в Законі України «Про освіту» (стаття 12), здійснюється за такими освітніми галузями:

- Мовно-літературна освітня галузь.
- Математична освітня галузь.
- Природнича освітня галузь.
- Технологічна освітня галузь.
- Інформатична освітня галузь.
- Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь.
- Громадянська та історична освітня галузь.
- Мистецька освітня галузь.
- Фізкультурна освітня галузь.

Для кожної з наведених освітніх галузей відповідно до принципу наступності та перспективності окремих рівнів освіти визначено мету, завдання та загальні результати навчання здобувачів освіти в цілому. Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах.

Загальний обсяг навчального навантаження учнів 1-4 класів

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-4 класів складає 3500 годин/навчальний рік:

- для 1 класу – 805 годин/навчальний рік;
- для 2 класу – 875 годин/навчальний рік;
- для 3 класу – 910 годин/навчальний рік;
- для 4 класу – 910 годин/навчальний рік.

Обсяг навчального навантаження здобувачів освіти 1-4 класів визначено відповідно до вимог Державного стандарту початкової освіти (2018р.), за яким гранично допустиме тижневе навантаження становить: 1 клас – 20 год; 2 клас – 22 год.; 3 клас – 23 год; 4 клас – 23 год.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальний план для учнів 1 – 4 класів на 2023/2024 навчальний рік складено відповідно до:

- наказу МОН України від 12.08.2022 № 743-22, Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. для учнів 1 – 2 класів;

- наказу МОН України від 12.08.2022 № 743-22, Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. для учнів 3 – 4 класів;

Навчальний план включає інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну складову, в якій передбачено додаткові години на індивідуальні та групові заняття з української мови та математики.

Поділ класів на групи при проведенні занять з інформатики в 2-4 класах з використанням комп'ютерів (клас ділиться на 2 групи, але не менше ніж 8 учнів у групі) здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організовує в межах уроку або в позаурочний час.

Актуальною формою навчання є поєднання онлайн-занять через Zoom, Skype, Google, також розміщення записів відеоуроків з різних навчальних предметів, презентацій, відеоконференцій, інформування учнів та батьків про освітні ресурси, що сприятиме кращому засвоєнню знань учнів із різними рівнями підготовки; використання безкоштовних вебсервісів та платформ Google, Classroom та інших. Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Навчальний план для учнів 1-4 класів, які працюють за освітньою програмою, розробленою під керівництвом Савченко О.Я.

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		1 клас	2 клас	3 клас	4 клас	Разом
Мовно-літературна	Навчання грамоти	7	-	-	-	7
	Українська мова	-	3,5	3,5	3,5	10,5
	Літературне читання	-	3,5	3,5	3,5	10,5
	Англійська мова	2	3	3	3	11
Математична	Математика	4	4	5	5	18
Природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі	Я досліджую світ	3	3	3	3	12
Технологічна	Дизайн і технології	1	1	1	1	4
Інформатична	Інформатика	-	1	1	1	3
Мистецька	Образотворче мистецтво	1	1	1	1	4
	Музичне мистецтво	1	1	1	1	4
Фізкультура	Фізична культура	3	3	3	3	12
Усього		19+3	21+3	22+3	22+3	84+12
Варіативний складник		1	1	1	1	4
Індивідуальні заняття:		1	1	1	1	4
Українська мова		0,5	0,5	0,5	0,5	2
Математика		0,5	0,5	0,5	0,5	2
Гранично допустиме навчальне навантаження учня		20	22	23	23	88
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної та варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу на групи)		23	25	26	26	100

**Індивідуальний навчальний план для учня 1 класу
з інклюзивною формою навчання Кривчика Вадима
(Складено на основі Типового навчального плану для 1 класу за освітньою
програмою, розробленою під керівництвом Савченко О.Я.)**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класі
		1 клас
Мовно-літературна	Навчання грамоти	7
	Українська мова	-
	Літературне читання	-
	Англійська мова	2
Математична	Математика	4
Природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язберезувальна галузі	Я досліджую світ	3
Технологічна	Дизайн і технології	1
Інформатична	Інформатика	-
Мистецька	Образотворче мистецтво	1
	Музичне мистецтво	1
Фізкультура	Фізична культура	3
Усього		22
Корекційно-розвиткові заняття	Розвиток мовлення	2
	Розвиток зв'язного мовлення	1

**Індивідуальний навчальний план
для учня 2 класу з інклюзивною формою навчання
Хільчука Самуїла**

(Складено на основі Типового навчального плану для 2 класу за освітньою програмою, розробленою під керівництвом Савченко О.Я.)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах
		2 клас
Мовно-літературна	Українська мова	3,5
	Літературне читання	3,5
	Іноземна мова (англійська)	3
Математична	Математика	4
Природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язберезувальна галузі	Я досліджую світ	3
Технологічна	Дизайн і технології	1
Інформатична	Інформатика	1
Мистецька	Образотворче мистецтво	1
	Музичне мистецтво	1
Фізкультура	Фізична культура	3
Усього		24
Корекційно-розвиткові заняття	Розвиток мовлення	2
	Розвиток зв'язного мовлення	1

**Індивідуальний навчальний план
для учня 3 класу з інклюзивною формою навчання
Дзюбака Владислава**

(Складено на основі Типового навчального плану для 3 класу за освітньою програмою, розробленою під керівництвом Савченко О.Я.)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах
		3 клас
Мовно-літературна	Українська мова	3,5
	Літературне читання	3,5
	Іноземна мова (англійська)	3
Математична	Математика	5
Природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язберезувальна галузі	Я досліджую світ	3
Технологічна	Дизайн і технології	1
Інформатична	Інформатика	1
Мистецька	Образотворче мистецтво	1
	Музичне мистецтво	1
Фізкультура	Фізична культура	3
Усього		25
Корекційно-розвиткові заняття	Розвиток мовлення	2
	Розвиток зв'язного мовлення	1

**Індивідуальний навчальний план
для учня 3 класу з інклюзивною формою навчання
Ковалика Михайла**

(Складено на основі Типового навчального плану для 3 класу за освітньою програмою, розробленою під керівництвом Савченко О.Я.)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах
		3 клас
Мовно-літературна	Українська мова	3,5
	Літературне читання	3,5
	Іноземна мова (англійська)	3
Математична	Математика	5
Природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язберезувальна галузі	Я досліджую світ	3
Технологічна	Дизайн і технології	1
Інформатична	Інформатика	1
Мистецька	Образотворче мистецтво	1
	Музичне мистецтво	1
Фізкультура	Фізична культура	3
Усього		25
Корекційно-розвиткові заняття	Розвиток мовлення	2
	Розвиток зв'язного мовлення	1

Мовно-літературна освітня галузь у 1 класі реалізується через предмет «Навчання грамоти» (по 7 годин на тиждень); у 2 – 4 класах – через предмети «Українська мова» та «Літературне читання» - по 3,5 годин на тиждень.

Іншомовна освіта, як органічна складова мовно-літературної освітньої галузі, представлена предметом «Іноземна мова (англійська)».

Мета і завдання математичної освітньої галузі реалізуються через предмет «Математика».

Природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна освітні галузі реалізуються через інтегрований курс «Я досліджую світ» (3 години на тиждень). Інформативна освітня галузь у 2-4 класах – через предмет «Інформатика».

Мистецька освітня галузь реалізується через предмети «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво».

Фізкультурна освітня галузь – через предмет «Фізична культура».

Система внутрішнього забезпечення якості освіти складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності (підвищення кваліфікації педагогічних працівників (форма проходження на вибір учителя) – не менше 150 годин протягом 5 років, атестація – 1 раз на 5 років, добровільна сертифікація, участь у різних методичних заходах, конференціях, вебінарах, семінарах, конкурсах, тренінгах, онлайн-курсах, дистанційне навчання і т.д. – протягом року);

- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності (наявність документів, визначених нормативно-правовими актами з питань освіти, необхідної кількості підручників та навчально-методичної літератури з усіх навчальних предметів);

- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;

- якість проведення навчальних занять (вивчення системи роботи педагогічних працівників – 1 раз на 5 років, тематичний контроль знань, класно-узагальнюючий контроль – за потребою);

- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) (вивчення рівня навчальних досягнень з предмета – 1 раз на 5 років, циклу предметів – за потребою, освітньої галузі – 1 раз на 5 років, різні види оцінювання, що відповідають «Загальним критеріям оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти», які є обов'язковою складовою навчальної програми з предмета - на кожному уроці), тематичне – в кінці кожної теми, семестрове – в кінці кожного семестру, річне – в кінці року, державна підсумкова атестація – в кінці навчального року, результати участі у предметних та творчих конкурсах різного рівня – протягом навчального року, участь у спортивних змаганнях – протягом навчального року, інтелектуальних випробовуваннях – протягом навчального року).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;

- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок, розробка рекомендацій щодо їх покращення;

- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;

- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма початкової освіти у Малушківському ліцеї передбачає досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контроль-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-2 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню, а навчальні досягнення здобувачів у 3-4 класах підлягають формувальному та підсумковому (тематичному і завершальному) оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладу освіти та якості освіти.

**Перелік навчальних програм, за якими навчаються учні 1-4 класів,
Малушківського ліцею Малинської сільської ради**

№ з/п	Назва навчальної програми
1.	Мовно-літературна освітня галузь. Українська мова і літературне читання, 1-2 класи
2.	Мовно-літературна освітня галузь. Іноземна мова. Англійська мова, 1-2 класи
3.	Математична освітня галузь. Математика, 1-2 класи
4.	Природнича, громадянська та історична, соціальна та здоров'язбережувальна освітні галузі. «Я досліджую світ», 1-2 класи
5.	Технологічна освітня галузь. Дизайн і технології, 1-2 класи
6.	Інформатична освітня галузь. Інформатика, 2 клас
7.	Мистецька освітня галузь. Мистецтво, 1-2 класи
8.	Фізкультурна освітня галузь. Фізична культура, 1-2 класи
9.	Мовно-літературна освітня галузь. Українська мова, 3-4 класи
10.	Мовно-літературна освітня галузь. Літературне читання, 3-4 класи
11.	Математична освітня галузь. Математика, 3-4 класи
12.	Природнича, громадянська та історична, соціальна та здоров'язбережувальна освітні галузі. «Я досліджую світ», 3-4 класи
13.	Технологічна освітня галузь. Дизайн і технології, 3-4 класи
14.	Інформатична освітня галузь. Інформатика, 3-4 класи
15.	Мистецька освітня галузь. Мистецтво, 3-4 класи
16.	Фізкультурна освітня галузь. Фізична культура, 3-4 класи

Опис «моделі» випускника початкової освіти

Випускник початкової освіти

- громадянин України:
  - усвідомлює свою належність до народу України;
  - знає свої права та виконує обов'язки молодшого школяра;
  - зберігає й продовжує традиції та звичаї українського народу;
  - знає свій родовід, з пошаною ставиться до близьких і рідних.
- особистість:
  - володіє первинними навичками, необхідними в повсякденному житті;
  - формулює й висловлює свою точку зору та виявляє повагу до поглядів інших;
  - дотримується правил і норм толерантної поведінки;
  - усвідомлює мотиви поведінки в різних життєвих ситуаціях.
- резерв для подальшого інтелектуального розвитку:
  - активно залучається до навчального процесу;
  - установлює й аналізує рівень власних знань;
  - уміє порівнювати, узагальнювати, аналізувати та робити висновки в навчальній діяльності;
  - постійно отримує нові знання й володіє навичками отримання інформації із сучасних додаткових джерел.

- здатний до творчої діяльності:
  - визначає коло своїх власних інтересів;
  - усвідомлює свої здібності та прагне до їх розвитку;
  - шукає шляхи самостійного творіння нового й оригінального;
  - виконує нестандартні завдання з логічним навантаженням.
- Випускник початкової освіти – комунікативна особистість:
  - володіє мовними засобами спілкування;
  - прагне до грамотного усного та писемного мовлення;
  - проявляє самовираження та критичне мислення.
- здорова дитина:
  - володіє гігієнічними навичками навчальної праці, харчування, дотримується режиму дня;
  - добре обізнаний з наслідками шкідливих звичок;
  - прагне до фізичного розвитку.
- Випускник початкової освіти - частина природи:
  - володіє знаннями про навколишнє середовище;
  - прагне до захисту та збереження природи;
  - стає учасником природоохоронних заходів, які відбуваються у закладі.

IV. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА для учнів 5 – 9 класів (базова середня освіта)

Базова середня освіта – це другий рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає другому рівню Національної рамки кваліфікацій, забезпечує базову загальну середню освіту, що разом із початковою є фундаментом загальноосвітньої підготовки, формує в учнів готовність до вибору і реалізації шляхів подальшого здобуття освіти.

Базова середня освіта передбачає поділ на два цикли – 5–6 класи (адаптаційний) і 7–9 класи (базове предметне навчання), що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти. На цьому рівні буде закладено базу свідомого самовизначення учня як особистості, члена сім'ї, нації і суспільства, здатність терпимо і з розумінням ставитися до різноманіття світу і людей. Перший цикл буде пробуджувати і підтримувати інтерес до сфер знань і діяльності, передбачених навчальною програмою. Другий цикл базової середньої освіти сприятиме формуванню учнів як відповідальних членів суспільства, здатних самостійно долати проблеми повсякденного життя, вибирати шлях подальшого навчання відповідно до своїх інтересів і здібностей. Навчання здебільшого предметним, частину часу відведено на предмети за вибором, факультативи. Після завершення базової середньої освіти учень має усвідомлювати, які ціннісні орієнтири лежать в основі його вчинків, спиратися на сильні риси свого характеру, відчувати відповідальність за результати своєї діяльності.

Метою базової середньої освіти є створення умов для досягнення випускниками II ступеня очікуваних результатів: знань, умінь, навичок, компетенцій і компетентностей, визначених особистісними, сімейними, громадськими, державними потребами і можливостями учня середнього шкільного віку, індивідуальними особливостями його розвитку і стану здоров'я.

Завдання:

1. Засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм на основі вимог стандартів.

2. Якісне засвоєння іноземної мови – англійської.

3. Підвищення мотивації навчання школярів через активізацію пізнавальної діяльності, розвиток загальних і індивідуальних здібностей.

4. Розвиток в учнів здатності до дослідницької діяльності, самостійного досягнення мети на основі застосування проектної діяльності в рамках предметів навчального плану.

5. Формування духовно-розвинутої, творчо обдарованої особистості учня на основі сучасних технологій виховання, інтеграції зусиль школи, сім'ї та громадськості.

6. Збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я та безпеки учнів, забезпечення їх емоційного благополуччя через систему роботи щодо пропаганди здорового способу життя, профілактики шкідливих звичок, створення комфортного та безпечного освітнього середовища.

Освітня програма для 5, 6 класів розроблена на основі Державного стандарту базової середньої освіти (далі – Державний стандарт), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898, Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 року № 235.

Освітня програма для учнів 7 – 9 класів (базова середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» на основі Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року №405.

Програма окреслює підходи до планування й організації закладом єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти. Освітня програма базової середньої освіти є продовженням освітньої програми початкової середньої освіти.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття середньої освіти у закладі.

Базова середня освіта здобувається після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року,

розпочинають здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової освіти за інших умов.

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Досягнення мети та виконання завдань базової середньої освіти забезпечується шляхом формування відповідних ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні</p>

		<p>засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки,</p>

		<p>техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію,</p>

		<p>дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв’язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>

10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>
----	--	---

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності формуються відразу засобами усіх предметів. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів. Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через такі напрями: організацію навчального середовища – зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання; окремі предмети – виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою; роботу в проектах; позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. <u>Можливі уроки на відкритому повітрі.</u></p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Критерії, правила та процедури оцінювання здобувачів освіти

Оцінювання якості знань здобувачів освіти здійснюється відповідно до «Загальних критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти». Критерії оцінювання та очікувані результати освітньої діяльності учнів є обов'язковою складовою навчальної програми предмета. На початку вивчення теми вчитель повинен ознайомити учнів з системою та критеріями її оцінювання. Здобувачі базової освіти проходять державну підсумкову атестацію у закладі.

Загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі базової середньої освіти, його розподіл між освітніми галузями:

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	5 клас			6 клас		
		Рекомендоване	Мінімальне	Максимальне	Рекомендоване	Мінімальне	Максимальне
Мовно-літературна	На тиждень	11	10	13	11	10	13
	На рік	385	350	455	385	350	455
Математична	На тиждень	5	4	6	5	4	6
	На рік	175	140	210	175	140	210
Природнича	На тиждень	2	1,5	3	4	2	5
	На рік	70	52,5	105	140	70	175
Соціальна і здоров'я-збережувальна	На тиждень	1,5	1	3	1,5	1	3
	На рік	52,5	35	105	52,5	35	105
Громадянська та історична	На тиждень	1	1	2	2	1,5	3
	На рік	35	35	70	70	52,5	105
Технологічна	На тиждень	2	1	3	2	1	3
	На рік	70	35	105	70	35	105
Інформатична	На тиждень	1,5	1	2	1,5	1	2
	На рік	52,5	35	70	52,5	35	70
Мистецька	На тиждень	2	1	3	2	1	3
	На рік	70	35	105	70	35	105
Фізична культура	На тиждень	3	3	3	3	3	3
	На рік	105	105	105	105	105	105
Усього	На тиждень	29			32		
	На рік	1015			1120		
Додаткові	На тиждень	2			2		

години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	На рік	70			70		
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	На тиждень	31			34		
	На рік	1085			1190		
Гранично допустиме навантаження учнів	На тиждень	28			31		
	На рік	980			1085		

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 7 – 9 класів орієнтовно складає 3640 годин/навчальний рік:

- для 7 класу – 1172,5 годин/навчальний рік;
- для 8 класу – 1207,5 годин/навчальний рік;
- для 9 класу – 1260 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено в навчальних планах.

Навчальний план для учнів 5 – 6 класів на 2023/2024 навчальний рік складено за Типовою освітньою програмою для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженою наказом МОН України № 235 від 19.02.2021 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти» (додаток 3).

Навчальний план закладу включає інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну складову, в якій передбачено додаткові години на вивчення навчальних предметів інваріантної складової, введення курсів за вибором, факультативів, індивідуальних та групових занять.

Навчальний план для 5 – 6 класів укладено за такими освітніми галузями:

- Мовно-літературна,
- Математична
- Природнича
- Соціальна і здоров'язбережувальна
- Громадянська та історична,

- Інформатична,
- Технологічна,
- Мистецька
- Фізична культура.

Навчальний план для учнів 5-6 класів на 2023-2024 навчальний рік

Освітня галузь	Перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів	Кількість годин у класах		Всього
		5	6	
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	8
	Українська література	2	2	4
	Зарубіжна література	1,5	1,5	3
	Англійська мова	3,5	3,5	7
Математична	Математика	5	5	10
Природнича	Пізнаємо природу	2	2	4
	Географія	-	2	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Здоров'я, безпека та добробут	1	1	2
	Етика	1	1	2
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1	-	1
	Історія України. Всесвітня історія	-	2	2
Інформатична	Інформатика	1,5	1,5	3
Технологічна	Технології	2	2	4
Мистецька	Образотворче мистецтво	1	1	2
	Музичне мистецтво	1	1	2
Фізична культура	Фізична культура	3	3	6
Разом		26,5+3	29,5+3	56+6
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1,5	1,5	3
Українська мова		0,5	0,5	1
Математика		1	1	2
Гранично допустиме навчальне навантаження на одного учня на тиждень		28	31	59
Всього		31	34	65

Навчальні плани для учнів 7-9 класів на 2023/2024 навчальний рік складено за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженою наказом МОН України № 405 від 20.04.2018 «Про

затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня», (7 клас – таблиця 13; 8,9 класи – таблиця 1).

Навчальний план закладу включає інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну складову, в якій передбачено додаткові години на вивчення навчальних предметів інваріантної складової, введення курсів за вибором, факультативів, індивідуальних та групових занять.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури,
- Суспільствознавство,
- Мистецтво,
- Математика,
- Природознавство,
- Технології,
- Здоров'я і фізична культура.

Для розвитку творчих здібностей учнів, надолуження освітніх втрат і прогалин, кращого засвоєння програмового матеріалу, введені години індивідуальних та групових занять:

- з української мови в 5, 6 класах по 0,5 год, 7-А, 7-Б, 8, 9 класах по 1 год;
- з математики в 5, 6, 7-А, 7-Б, 9 класах – по 1 год;
- з англійської мови в 7-А, 7-Б класах - 0,5 год.

Виділено години на підсилення вивчення української мови у 8 класі.

Відповідно до нормативних документів у 5 класі в межах галузі «Громадянська та історична» вивчається курс «Вступ до історії України та громадянської освіти», у 6 класі – інтегрований курс «Історія України. Всесвітня історія».

У 7-А, 7-Б класах упроваджені курси «Основи християнської етики» (1год).

Години навчальних предметів інваріантної та варіативної складових навчального плану, що позначені дробовим числом (0,5; 1,5; 2,5; 3,5), викладатимуться упродовж навчального року: ціла частина – щотижнево, дробова (0,5 години) – по 1 годині через тиждень.

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002р.№ 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 06 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

Навчальні плани для учнів 7-9 класів на 2023-2024 навчальний рік

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах				Всього
		7-А	7-Б	8	9	
Мови і літератури	Українська мова	2,5	2,5	2+1	2	10
	Українська література	2	2	2	2	8
	Англійська мова	2	2	3	3	10
	Зарубіжна література	2	2	2	2	8
Суспільство-знавство	Історія України	1	1	1,5	1,5	5
	Всесвітня історія	1	1	1	1	4
	Основи правознавства	-	-	-	1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	-	-	2
	Образотворче мистецтво	1	1	-	-	2
	Мистецтво	-	-	1	1	2
Математика	Алгебра	2	2	2	2	8
	Геометрія	2	2	2	2	8
Природо-знавство	Біологія	2	2	2	2	8
	Географія	2	2	2	1,5	7,5
	Фізика	2	2	2	3	9
	Хімія	1,5	1,5	2	2	7
Технології	Трудове навчання	1	1	1	1	3
	Інформатика	1	1	2	2	6
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	4
	Фізична культура	3	3	3	3	12
Разом		27+3	27+3	28,5+3+1	30+3	112,5+12+1
<i>Варіативна складова</i>		3,5	3,5	2	2	11
Курси за вибором:		1	1	-	-	2
Основи християнської етики		1	1	-	-	2
Індивідуальні заняття:		2,5	2,5	1	2	8
Українська мова		1	1	1	1	4
Математика		1	1	-	1	3
Англійська мова		0,5	0,5	-	-	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на одного учня		32	32	33	33	130
Всього (без урахування поділу класів на групи)		33,5	33,5	33,5	35	135,5

Перелік модельних навчальних програм

Модельні навчальні програми для 5 – 6 класів у 2023/2024 навчальному році

Освітня галузь	Навчальні предмети	Модельна навчальна програма	
		назва	автор(и)
Мовно-літературна	Українська мова	«Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т.Д.
	Українська література	«Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Архипова В.П., Січкач С.І., Шило С.Б.
	Зарубіжна література	«Зарубіжна література. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В.
	Англійська мова	«Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Редько В.Г., Шаленко О.П., Сотникова С.І., Коваленко О.Я., Коропецька І.Б., Якоб О.М.
Математична	Математика	«Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Мерзляк А.Г., Номіровський Д.А., Пихтар М.П., Рубльов Б.В., та ін..
Природнича	Пізнаємо природу	«Пізнаємо природу», 5-6 класи(інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Коршевнік Т.В.
	Географія	«Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Запотоцький С.П., Карпюк Г.І. та інші
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської	«Вступ до історії України та громадянської	Гісем О.В., Мартинюк О.О.

	освіти	освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти	
Соціальна та здоров'язберезувальна	Здоров'я, безпека та добробут	«Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Лаврентьєва І.В., Хомич О.Л.
	Етика	«Етика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ашортія Є.Д., Бакка
Технологічна	Технології	«Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ходзицька І. Ю, Горобець.О. В, Медвідь О. Ю., Пасічна Т. С., Приходько Ю. М.
Інформатична	Інформатика	«Інформатика.5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Морзе Н.В., Барна О.В.
Мистецька	Музичне мистецтво	«Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	Масол Л.М., Просіна О.В.
	Образотворче мистецтво		

Навчальні програми для учнів закладів загальної середньої освіти II ступеня (7-9 класи) з української мови, української літератури, зарубіжної літератури, біології, географії, історії України, всесвітньої історії, інформатики, математики, мистецтва, основ здоров'я, природознавства, трудового навчання, фізики, фізичної культури, хімії, іноземних мов затверджені наказами МОН від 07.06.2017 № 804 та від 23.10.2017 № 1407, www.mon.gov.ua.

Форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або

оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок. Також формами організації освітнього процесу є екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки. З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей, крім уроку, проводяться навчально-практичні заняття, практичні заняття і заняття практикуми, оглядова конференція (для 8-9 класів), оглядова екскурсія. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів. Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти в закладі передбачає здійснення відповідних процедур та заходів за напрямками:

1. Управління якістю освітньою діяльністю та розвитком закладу.
2. Якість складу педагогічного колективу.
3. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників.
4. Дитиноцентричне навчання, викладання та оцінювання здобувачів освіти.
5. Академічна культура. Запобігання та виявлення академічного плагіату.
6. Навчальні ресурси і підтримка учнів. Наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу.
7. Інформаційний менеджмент. Наявність інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом.
8. Публічна інформація.

Внутрішні чинники якості загальної середньої освіти:

- якість основних умов освітнього процесу;
- якість реалізації освітнього процесу;
- якість результатів освітнього процесу.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності (підвищення кваліфікації педагогічних працівників (форма проходження на вибір учителя) – не менше 150 годин протягом 5 років, атестація – 1 раз на 5 років, добровільна сертифікація, участь у різних методичних заходах, конференціях, вебінарах, семінарах, конкурсах, тренінгах, онлайн-курсах, дистанційне навчання і.т.д. – протягом року);
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності (наявність документів, визначених нормативно-правовими актами з питань освіти, необхідної кількості підручників та навчально-методичної літератури з усіх навчальних предметів);
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;

- якість проведення навчальних занять (вивчення системи роботи педагогічних працівників – 1 раз на 5 років, тематичний контроль знань, класно-узагальнюючий контроль – за потребою);

- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) (вивчення рівня навчальних досягнень з предмета – 1 раз на 5 років, циклу предметів – за потребою, освітньої галузі – 1 раз на 5 років, різні види оцінювання, що відповідають «Загальним критеріям оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти», які є обов'язковою складовою навчальної програми з предмета – на кожному уроці), тематичне – в кінці кожної теми, семестрове – в кінці кожного семестру, річне – в кінці року, державна підсумкова атестація – в кінці навчального року, результати участі у предметних та творчих конкурсах різного рівня – протягом навчального року, участь у спортивних змаганнях – протягом навчального року, інтелектуальних випробовуваннях – протягом навчального року);

- продовження навчання (аналіз вступу - 1 раз на рік).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;

- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;

- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;

- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Опис «моделі» випускника базової середньої освіти

Випускник базової середньої освіти повинен:

- на рівні вимог державних освітніх стандартів засвоїти загальноосвітні програми з усіх предметів шкільного навчального плану;
- опанувати систему розумових навичок (порівняння, узагальнення, аналіз, синтез, класифікацію, визначення головного);
- оволодіти основами комп'ютерної грамотності;
- знати свої громадянські права і вміти їх реалізувати;
- оцінювати свою діяльність з погляду моральності та етичних цінностей;
- дотримуватися правил культури поведінки і спілкування;
- вести здоровий спосіб життя;
- бути готовим до форм і методів навчання, використовуваних у старших класах.

V. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА для учнів 10 – 11 класів (профільна середня освіта)

Профільна середня освіта – це третій рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає третьому рівню Національної рамки кваліфікацій, і є останнім етапом одержання повної загальної середньої освіти, на якому в свідомості учнів формується цілісна картина світу, випускники закладу володіють способами пізнавальної та комунікативної діяльності, умінням одержувати інформацію з різних джерел і самостійно опрацьовувати її, застосовувати набуті знання в повсякденному житті та готові до свідомого вибору та самореалізації.

Метою повної загальної середньої освіти є різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності.

Профільне навчання є одним із ключових напрямів модернізації та удосконалення системи освіти нашої держави й передбачає реальне й планомірне оновлення закладу III ступеня і має найбільшою мірою враховувати інтереси, нахили і здібності, можливості кожного учня, у тому числі з особливими освітніми потребами, у контексті соціального та професійного самовизначення і відповідності вимогам сучасного ринку праці. При цьому реалізується принцип особистісно орієнтованого навчання, створюються найоптимальніші умови для професійного самовизначення та подальшої самореалізації випускників, продовження освіти та початку професійної діяльності.

Мета профільного навчання – забезпечення умов для якісної освіти старшокласників у відповідності з їхніми індивідуальними нахилами, можливостями, здібностями і потребами, забезпечення професійної орієнтації учнів на майбутню діяльність, яка користується попитом на ринку праці, встановлення наступності між загальною середньою і професійною освітою, забезпечення можливостей постійного духовного самовдосконалення особистості, формування інтелектуального та культурного потенціалу як найвищої цінності нації.

Основні завдання профільного навчання:

- створення умов для врахування й розвитку навчально-пізнавальних і професійних інтересів, нахилів, здібностей і потреб учнів 10-11 класів в процесі їхньої загальноосвітньої підготовки;
- забезпечення наступності між загальною середньою та професійною освітою, можливості отримати професію;
- сприяння професійній орієнтації і самовизначенню старшокласників, соціалізації учнів незалежно від місця проживання, стану здоров'я тощо;

- здійснення психолого-педагогічної діагностики щодо визначення готовності до прийняття самостійних рішень, пов'язаних з професійним становленням;

- сприяння у розвитку творчої самостійності, формуванні системи уявлень, ціннісних орієнтацій, дослідницьких умінь і навичок;

- продовження всебічного розвитку учня як цілісної особистості, його здібностей і обдарувань, його духовності й культури, формування громадянина України, здатного до свідомого суспільного вибору.

Освітня програма для учнів 10 – 11 класів (профільна середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту», постанов Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 (10-11 класи) «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» на основі Типових освітніх програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 р. №408 (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 р. № 1493 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня»).

Освітня програма закладу окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

До очікуваних результатів засвоєння основної освітньої програми належать:

- загальні навчальні вміння, навички і способи діяльності;
- пізнавальна діяльність;
- інформаційно-комунікативна діяльність;
- рефлексивна діяльність.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- принцип інтегрування навчальних предметів всередині і поза освітніх областей;
- принцип диференційованого підходу до навчання;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей;
- принцип взаємозв'язку навчальної та позанавчальної діяльності.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти

Профільна середня освіта здобувається після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року, повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10-11 класів складає 2660 годин/навчальний рік: для 10 класу – 1330 годин/навчальний рік, для 11 класу – 1330 годин/навчальний рік. Детальний розподіл тижневого навчального навантаження окреслено у навчальному плані (таблиці). Навчальні плани розроблено за Навчальним планом для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженим наказом МОН України від 28.11.2019 № 1493 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня» (таблиця 2).

Навчальні плани для учнів 10-11 класів на 2023-2024 навчальний рік

Предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
	10	11	Разом
Базові предмети	27+3	26+3	53+6
Українська мова	2	2	4
Українська література	2	2	4
Зарубіжна література	1	1	2
Англійська мова	2	2	4
Історія України	1,5	1,5	3
Всесвітня історія	1	1	2
Громадянська освіта	2	0	2
Математика: Алгебра і початки аналізу	1,5	1,5	3
Геометрія	1,5	1,5	3
Біологія і екологія	2	2	4
Географія	1,5	1	2,5
Фізика і астрономія	3	4	7
Хімія	1,5	2	3,5
Фізична культура	3	3	6
Захист України	1,5	1,5	3
Вибірково-обов'язкові предмети	3	3	6
Інформатика	1,5	1,5	3
Технології	-	1,5	1,5
Фінансова грамотність	1,5	-	1,5
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети	3	3	6

Українська мова	2	2	4
Історія України	1	1	2
Додаткові години спеціальні курси, індивідуальні заняття	4	5	9
Українська мова	1	1	2
Історія України	1	1	2
Математика	-	1	1
Англійська мова	1	1	2
Біологія	1	1	2
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33	33	66
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	37	37	74

При складанні навчальних планів старшої профільної школи використано другий варіант Типової освітньої програми (таблиця 2 наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 р. № 1493). Навчальний план містить тижневий обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів, а також передбачає години на індивідуальні заняття. До базових предметів належать: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова», «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Математика», «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія», «Фізична культура», «Захист України». При складанні навчального плану на 2023-2024 навчальний рік було збільшено кількість годин на вивчення профільного предмету (українська мова) за рахунок додаткових годин Навчального плану. Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами: «Інформатика», «Технології», «Мистецтво», «Фінансова грамотність». Із запропонованого переліку учні вибрали предмети, які вивчаються в 10 і 11 класах: інформатика та фінансова грамотність (10 клас), технології та інформатика (11 клас). Години розподілено між двома обраними предметами.

Виділено години з варіативної складової для проведення індивідуально-групових занять з підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах, затверджених Міністерством освіти і науки України. Перелік програм подано в таблиці. Тексти навчальних програм розміщено на офіційному вебсайті Міністерства освіти і науки України. В рамках навчальних програм подано: очікувані результати навчання (знаннявий, діяльнісний, ціннісний компоненти); пропонований зміст предмета; реалізації в змісті предмета наскрізних змістових ліній; внесок предмета у формування ключових

компетентностей (компетентнісний потенціал предмета). Типова освітня програма забезпечує досягнення учнями результатів навчання, визначених Державним стандартом ключових компетенцій, визначених Законом України «Про освіту».

Рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісний підхід, який передбачає постійне включення учнів до різних видів навчально-пізнавальної діяльності, а також практична спрямованість процесу навчання. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків і наскрізних змістових ліній. Навчання за наскрізними змістовими лініями реалізується насамперед через: організацію освітнього середовища; окремі предмети, роль яких при навчанні за наскрізними лініями різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною змістовою лінією; предмети за вибором; роботу в проєктах; позаурочну навчальну роботу і роботу гуртків. Очікувані результати навчання, окреслені в межах кожного предмета, досяжні, якщо використовувати діяльнісний підхід, проблемне навчання, проєктні технології, ситуаційні вправи, інтерактивні форми, роботу в парах/групах змінного складу тощо. Формами організації освітнього процесу можуть бути різні типи уроків, практичні заняття, семінари, конференції, заліки, співбесіди, проєкти (дослідницькі, інформаційні, мистецькі), сюжетно-рольові ігри, екскурсії, віртуальні подорожі тощо. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів. Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти здійснюється відповідно до Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13 квітня 2011 р. № 329 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України від 11 травня 2011 р. за № 566/19304) та Орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 21 серпня 2013 р. № 1222.

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів (українська мова англійська, інформатика, технології) здійснюється відповідно до нормативів, затверджених наказами Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 зі змінами, внесеними наказом № 921 від 17.08.2012 та №401 від 08.04.2016. Освітню програму укладено за такими освітніми галузями: мови і літератури; суспільствознавство; математика; природознавство; технології; здоров'я і фізична культура. Освітня галузь «Мови і літератури» реалізується окремими предметами – «Українська мова», «Українська література», «Англійська мова», «Зарубіжна література». Освітня галузь «Суспільствознавство» реалізується окремими предметами – «Історія

України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта». Освітня галузь «Математика» реалізується через окремі предмети – «Математика. Алгебра та початки аналізу», «Математика. Геометрія». Освітня галузь «Природознавство» реалізується через окремі предмети – «Біологія і екологія », «Географія», «Фізика і астрономія», «Хімія». Освітня галузь «Технології» реалізується через окремі предмети – «Технології», «Інформатика». Освітня галузь «Здоров'я і фізична культура» реалізується через предмет – «Фізична культура», «Захист України».

**Перелік навчальних програм
для учнів закладів загальної середньої освіти III ступеня**
(затверджені наказами МОН від 23.10.2017 № 1407 та від 24.11.2017 № 1539,
www.mon.gov.ua)

№ п/п	Назва навчальної програми	Рівень вивчення
1.	Українська мова	Профільний рівень
2.	Українська література	Рівень стандарту
3.	Зарубіжна література	Рівень стандарту
4.	Іноземні мови (англійська)	Рівень стандарту
5.	Історія України	Рівень стандарту
6.	Всесвітня історія	Рівень стандарту
7.	Громадянська освіта (інтегрований курс)	Рівень стандарту
8.	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	Рівень стандарту
9.	Біологія і екологія	Рівень стандарту
10.	Географія	Рівень стандарту
11.	Фізика і астрономія	Рівень стандарту
12.	Хімія	Рівень стандарту
13.	Захист України	Рівень стандарту
14.	Інформатика	Рівень стандарту
15.	Технології	Рівень стандарту
16.	Фізична культура	Рівень стандарту
17.	Фінансова грамотність	Рівень стандарту

Форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок. Також формами організації освітнього процесу є екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок,

відео-уроки. З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей, крім уроку, проводяться навчально-практичні заняття, практичні заняття і заняття практикуми, оглядова конференція, оглядова екскурсія. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів. Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти в закладі передбачає здійснення відповідних процедур та заходів за напрямками:

1. Управління якістю освітньою діяльністю та розвитком закладу.
2. Якість складу педагогічного колективу. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників.
3. Дитиноцентричне навчання, викладання та оцінювання здобувачів освіти.
4. Академічна культура. Запобігання та виявлення академічного плагіату.
5. Навчальні ресурси і підтримка учнів. Наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу.
6. Інформаційний менеджмент. Наявність інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом.
7. Публічна інформація.

Внутрішні чинники якості загальної середньої освіти:

- якість основних умов освітнього процесу;
- якість реалізації освітнього процесу;
- якість результатів освітнього процесу.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності; - матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

VI. Опис «моделі» випускника Малушківського ліцею Малинської сільської ради

Педагогічний колектив закладу, реалізуючи концепцію Нової української школи, впроваджують ідеологію змін в освіті, що закладена в новий базовий закон «Про освіту». Сучасну людину цінують насамперед за її індивідуальність, унікальність ідей та професійних рішень. Саме тому, сьгоднішні школярі мають досягти певний навчально-пізнавальний потенціал, який базується на системі компетентностей.

Випускник закладу – це людина освічена, що самостійно здобуває знання, готова до прийняття морально виправданих рішень. Сучасний випускник вміє:

- усвідомлювати різноманіття життєвих цінностей (свобода, співпраця, повага іншої особистості), особисту самоцінність,
- здійснювати вибір; жити й працювати в різновіковому колективі, здатний планувати своє життя у відповідності з метою, приймати рішення,
- має життєвий досвід діяльності в групі: під керівництвом, самостійно, в парі, з книгою, з документами, з приладами, з комп'ютером.

Основні характерологічні орієнтири особистості випускника:

- вільна особистість,
- особистість, що має високий рівень самосвідомості, громадянськості та самодисципліни,
- поважає себе, усвідомлює свою цінність та цінність іншої особистості, здатна нести відповідальність перед собою та суспільством,
- проявляє милосердя, доброту, здатність до співпереживання, терпимість і доброзичливість,
- готова надати допомогу, прагне до миру й розуміє цінність людського життя,
- має потребу до пізнання й самопізнання, рефлексії, має потребу в красі й спілкуванні,
- наділена розвинутими здібностями, знаннями, вміннями, навичками, розвинутим інтелектом,
- знає основи комп'ютерної грамотності, професійної підготовки, має естетичний смак, гарні манери, знає й поважає Конституцію й закони країни,
- прагне до фізичної досконалості, є прихильником здорового способу життя.

Випускник старшої школи повинен:

- засвоїти на рівні вимог державних освітніх стандартів загальноосвітні програми з усіх предметів шкільного навчального плану;
- на підвищеному рівні складності засвоїти загальноосвітні програми з усіх предметів шкільного навчального плану;
- на підвищеному рівні складності засвоїти загальноосвітні програми з основних предметів;
- засвоїти зміст вибраного профілю навчання на рівні, що забезпечуватиме вступ до закладу вищої професійної освіти та подальше успішне навчання;

- опанувати одну іноземну мову на базовому рівні;
- опанувати основи комп'ютерної грамотності (програмування, навички технічного обслуговування);
- ознайомитися з основами менеджменту, підприємництва;
- уміти швидко знайти своє місце в системі соціально-економічних відносин;
- оволодіти культурою інтелектуальної діяльності;
- знати і поважати культуру України та інших народів;
- поважати свою й чужу гідність;
- поважати права, свободи інших людей;
- дотримуватися правил культури поведінки і спілкування;
- поважати свою працю та працю інших людей;
- мати почуття соціальної відповідальності;
- вести здоровий спосіб життя;
- володіти навичками міжособистісного і міжнаціонального спілкування;
- володіти способами отримання інформації;
- прагнути духовного і соціального добробуту.